

Hammarängen

Särskild arkeologisk utredning inom Skogs-Ekeby 6:53 och 6:54,
Västerhaninge socken, Haninge kommun, Södermanland

Rapport 2007:21

Åsa Berger

STOCKHOLMS
LÄNS MUSEUM

Hammarängen

Särskild arkeologisk utredning inom Skogs-Ekeby 6:53
och 6:54, Västerhaninge socken, Haninge kommun,
Södermanland

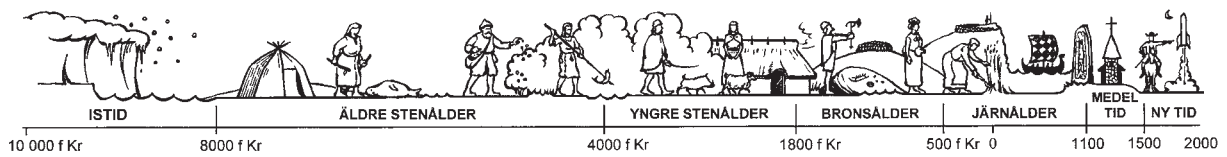
Rapport 2007:21

Åsa Berger

Rapporten finns i PDF-format på adressen
www.lansmuseum.a.se

Tel 08-586 194 02 Fax 08-32 32 72
Sickla Industriväg 5B
131 34 Nacka
Hemsida: stockholms.lans.museum/

Tidaxel: Mats Vänehem

© Stockholms läns museum
 Produktion: Stockholms läns museum
 Redaktionell bearbetning: Göran Werthwein
 Produktion av planer: Åsa Berger
 Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133
 Stockholm 2007

Innehåll

Sammanfattning	6
Bakgrund	6
Topografi och fornlämningsmiljö.....	7
Syfte och metod.....	8
Resultat	8
Referenser.....	9
Tekniska och administrativa uppgifter	9

Figurer

Figur 1. Terrängkartan, skala 1:100 000.....	10
Figur 2. Terrängkartan, skala 1:10 000.....	11

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell.....	10
Bilaga 2. Schaktplan.....	11

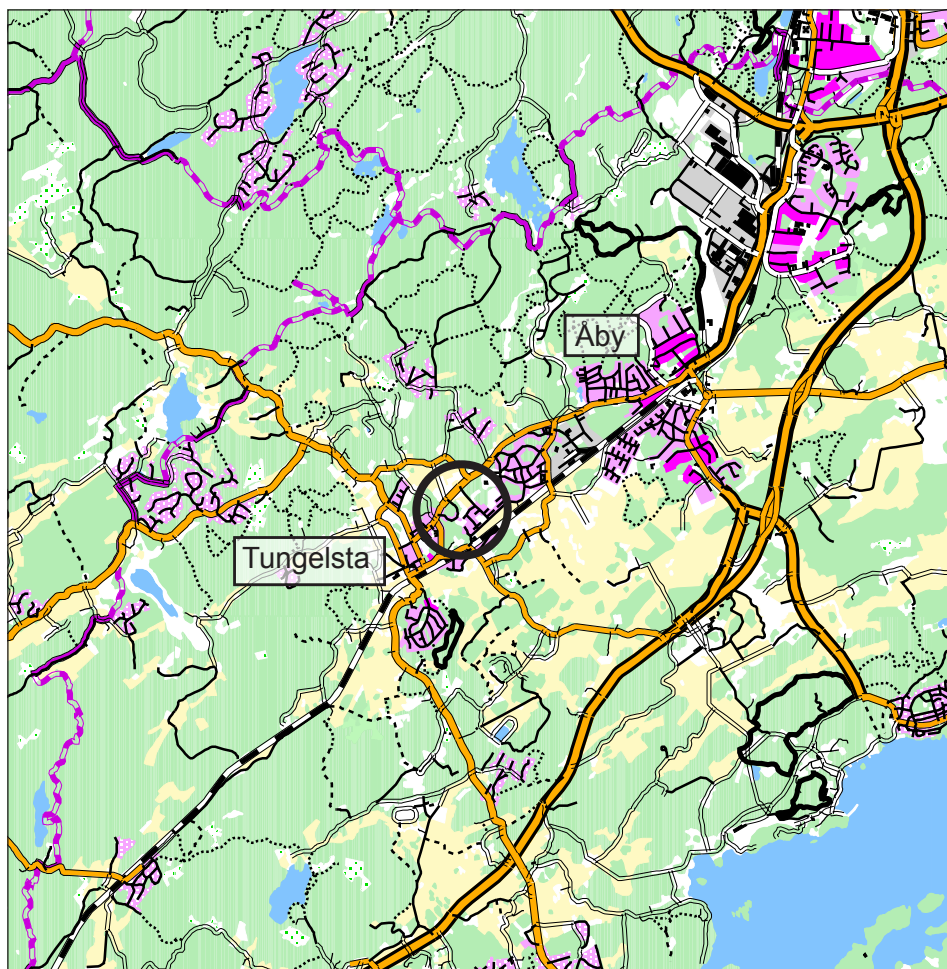

Fig 1. Terrängkartan med området markerat, skala 1:100 000.

Sammanfattning

Hemgården planerade hösten 2007 att bebygga fastigheterna Skogs-Ekeby 6:53 och 6:54 med flerfamiljshus. Stockholms läns museum fick i uppdrag att utföra en särskild arkeologisk utredning i området. De aktuella fastigheterna är belägna strax intill RAÄ 82:1, ett gravfält med 90 registrerade gravar. Gravfältet påverkas inte av den planerade bebyggelsen. Syftet med utredningen var att fastställa om tidigare ej kända fornlämningar fanns inom utredningsområdet. Större delen av området närmast gravfältet var kraftigt påverkat av sentida verksamhet med bl.a. cementgrunder, en brunn och rostigt järnskrot. Inget av antikvariskt intresse påträffades inom den yta som är aktuell för byggnation.

Bakgrund

Hemgården Byggnads AB planerade hösten 2007 att bebygga fastigheterna Skogs-Ekeby 6:53 och 6:54 med flerfamiljshus. Då Länsstyrelsen bedömde att tidigare okända fornlämningar kunde finnas inom området fick Stockholms läns museum i uppdrag

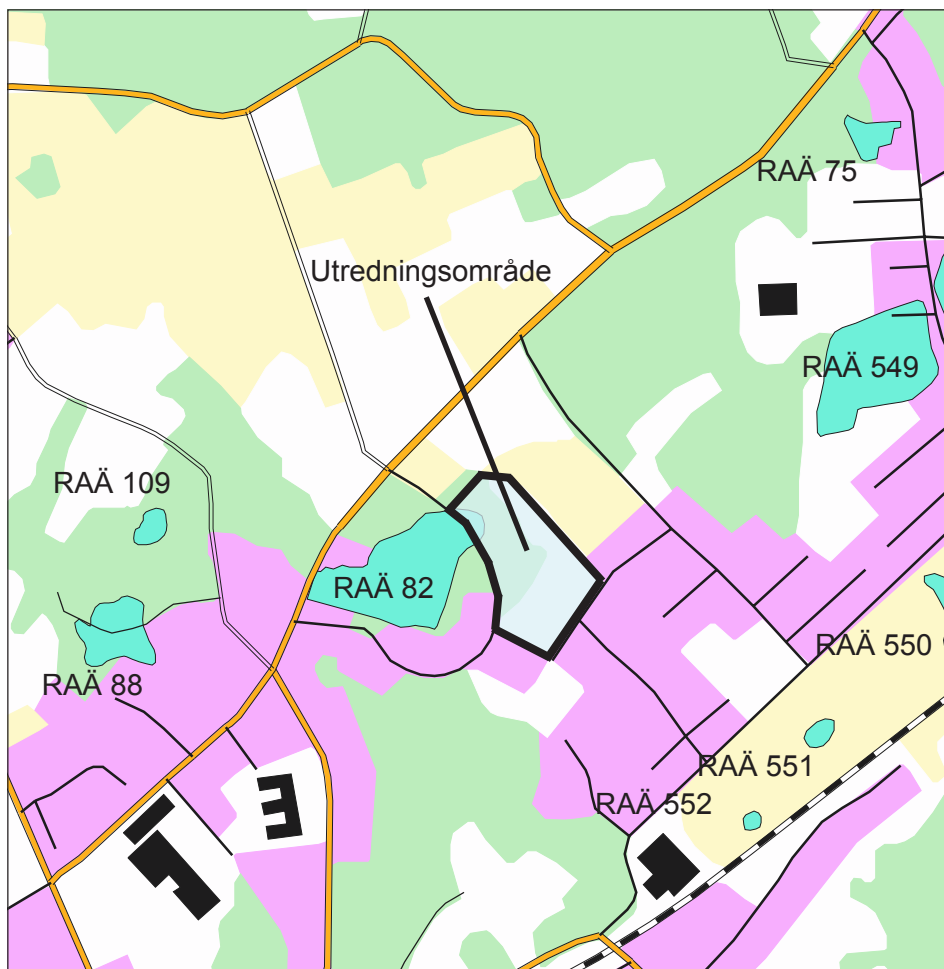

Fig 2. Terrängkartan med fornlämningar i närområdet, skala 1:10 000.

att utföra en särskild arkeologisk utredning i området. Beställare av uppdraget var Hemgården Byggnads AB.

Topografi och fornlämningsmiljö

De aktuella fastigheterna är belägna strax intill RAÄ 82:1, ett gravfält med 90 registrerade gravar varav 15 är högar och resten stensättningar. Två av högarna är 16 meter i diameter. Gravfältet ligger på ett impediment beväxt med tät lövskog och är delvis påverkat av kringliggande bebyggelse. I gravfältets nordöstra kant finns resterna av en byggnad och en infartsväg med två tillhörande grindstolpar. Marken kring husresterna är kraftigt omörd. Gravfältet påverkas inte av den planerade bebyggelsen.

Utredningsområdet består av tidigare brukad mark, idag beväxt med högt gräs och hallonsnår. I gränsen mellan den öppna marken och gravfältet finns ett stråk med aspar som växt upp efter att man slutat bruka denna yta. Här finns också lämningar av ett hönseri från ca 1930. Byggnaderna brändes ned på 1970-talet. (Muntlig uppgift från boende i området.) Lämningarna består av cementgrunder och igenfyllda källare.

Kring husgrunderna finns stora mängder skrot så som rostiga tunnor, rör, tegel och annan bråte.

Ingen historisk bebyggelseenhet har kunnat knytas till gravfälten i området genom äldre kartmaterial. I en arkeologisk förstudie från år 2000 har delar av ängsmarken öster om RAÄ 82:1 markerats som ett område ”med stora möjligheter för hittills inte kända fornlämningar” (Johansson 2000). Största delen av den markerade ytan är dock påverkad av ovan nämnda bebyggelse rester.

Syfte och metod

Syftet med utredningen var att fastställa om tidigare ej kända fornlämningar fanns inom utredningsområdet. Sökschakt grävdes på den yta som bedömdes kunna innehålla tidigare ej kända fornlämningar. Samtliga schakt dokumenterades och mättes in med totalstation samt registrerades i Intrasis. Schakten lades igen efter avslutad undersökning.

Resultat

Vid utredningen grävdes 28 st sökschakt inom området. I flera av schakten fanns täckdiken med dräneringsrör av tegel på ca 0,8 meters djup. Ett fåtal bitar planglas, porslin samt enstaka bitar hårdbränt tegel hittades vid schaktningen. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

Området närmast gravfältet var kraftigt påverkat av sentida verksamhet med bl.a. två igenfyllda källargrunder, en brunn och rostigt järnskrot. På denna yta grävdes inga sökschakt då den bedömdes som så starkt påverkad att inget av antikvariskt intresse kunde finnas kvar. De små ytor som möjligen var orörda var mycket svårtillgängliga på grund av tät lövskog. Sopor och skrot som fanns på ytan gjorde det dessutom ohälsosamt att gräva där.

Inget av antikvariskt intresse påträffades inom den yta som är aktuell för byggnation.

Referenser

Johansson, Åke 2000. *Arkeologisk förstudie. Haninge kommun. Södermanland, Västerhaninge och Österhaninge socknar*. UV Mitt Rapport 2000:13.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-07-45941
Stockholms läns museums dnr	2007:091
Landskap:	Södermanland
Kommun:	Haninge
Socken:	Västerhaninge
Fastighet:	Skogs-Ekeby 6:53 och 6:54
Koordinater, ytans mitt, RT90	x: 6556418 y: 1628795
Typ av undersökning:	Särskild utredning
Orsak till undersökningen:	Byggnation
Fältpersonal:	Åsa Berger, Andreas Nordberg
Projektledare:	Åsa Berger 08-586 194 53, 076-526 94 53 asa.berger@lansmuseum.a.se

Bilaga 1. Schakttabell

ID	Storlek (m)	Djup (m)	Beskrivning
201	19x1,8	0,3-0,7	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Fynd: tegel.
206	12x1,8	0,7	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Fynd: tegel. Ett tvärgående täckdike i schaktets O del.
210	12x1,8	0,7	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
214	14x1,8	0,6-0,9	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
222	5x1,8	0,7	Plogdjup 0,3-0,4 m. Tjockleken minskar in mot skogskanten. Därunder gråbrun lera.
226	11x1,8	0,5-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
232	11x1,8	0,7-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Fynd: två slagglignande klumpar, ca 0,03 m i d., vilka ej tillvaratogs.
236	11x1,8	0,6-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
240	9x1,8	0,7	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
244	12x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Fynd: Två bitar porslin, en bit recent glas
248	13x1,8	0,6-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Täckdike i S del. Fynd: Recent glas.
252	7x1,8	0,6-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
256	13x1,8	0,6-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Tegel och enstaka kolfragment i O del vid platsen för den nedbrända hönsfarmen.
260	6x1,8	0,6-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
264	12x1,8	0,6-0,9	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. I N delen recenta sopor i plogjorden, täckdike och tegelrör i schaktets riktning. Hårdbränt tegel i diket.
271	12x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Grop med järnskrot just O om schaktet.
275	12x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Fynd av recent planglas.
279	15x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
284	12x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
288	15x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Tegel i täckdike.
292	15x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
296	7x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
300	13x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
304	13x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
308	13x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Tegel i plogjorden.
312	13x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
316	13x1,8	0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera.
320	13x1,8	0,6-0,8	Plogdjup 0,4 m., därunder gråbrun lera. Tegel i plogjorden, täckdike i O delen.

Bilaga 2. Schaktplan

